

Humánus Alapítványi Általános Iskola
1114 Budapest, Kanizsai utca 6.
Telefon: 06-1-231-7020 Fax: 06-1-231-7029
E-mail: gazdasagi@humanusiskola.hu

MINIMUMKÖVETELMÉNY 5 – 8. ÉVFOLYAM SZÁMÁRA

A továbbhaladás feltételei

Matematika

5. évfolyam

A gondolkodási módszerek követelményei a többi témában konkretizálódnak:

- ❖ A tanult számok helyes leírása, olvasása, számegyenesen való ábrázolása, két szám összehasonlítása.
- ❖ A tízes számrendszer biztos ismerete.
- ❖ Összeadás, kivonás, szorzás, kétjegyűvel való osztás a természetes számok körében.
- ❖ Egyjegyű nevezőjű pozitív törtek (legfeljebb ezredek tartalmazó tizedes törtek) összeadása és kivonása két tag esetén, az eredmény helyességének ellenőrzése.
- ❖ Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alpművelet esetén.
- ❖ Egyszerű egyenletek, szóveges feladatok megoldása következtetéssel.
- ❖ Konkrét pontok ábrázolása, pontok koordinátáinak leolvasása.
- ❖ Szakasz másolása, adott távolságok felmérése.
- ❖ Felezőmerőleges szemléletes fogalma.
- ❖ Téglalap (négyzet) kerületének, területének, kocka felszínének és térfogatának kiszámítása konkrét esetekben.
- ❖ Hosszúság és terület szabványmér-tékegységei és egyszerűbb átváltások konkrét gyakorlati feladatokban. A térfogat, irtartalom, idő, tömeg mértékegységei.
- ❖ Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése.
- ❖ Két szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.

6. évfolyam

A gondolkodási módszerek követelményei a többi témakörben konkretizálódnak:

- ❖ Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban.
- ❖ Tört, tizedestört, negatív szám fogalma.
- ❖ Pozitív törtek szorzása és osztása pozitív egésszel.
- ❖ 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság.
- ❖ A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatok megoldása következtetéssel.
- ❖ Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása szabadon választható módszerrel.
- ❖ Biztos tájékozódás a derékszögű koordinátarendszerben.
- ❖ A pont, egyenes, szakasz fogalmának helyes használata.
- ❖ Pont tengelyes tükörképének megszerkesztése.
- ❖ Párhuzamos és merőleges egyenesek előállítása, szögmásolás, szakaszfelező merőleges szerkesztése.
- ❖ Háromszögek, négyszögek kerületének kiszámítása.
- ❖ Téglatest felszíne és térfogata konkrét esetekben.
- ❖ A térfogat és űrtartalom mértékegységeinek átváltása.
- ❖ Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése.
- ❖ Néhány szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.

7. évfolyam

- ❖ Gondolatok (állítások, feltételezések, választások stb.) világos, érthető szóbeli és írásbeli közlése.
- ❖ Egyszerű állítások igazságának eldöntése.
- ❖ Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4 elem esetén.
- ❖ Alapműveletek helyes elvégzése kis abszolútértékű egészek, törtek, tizedestörtek körében egyszerű esetekben.
- ❖ 10 pozitív egész kitevőjű hatványai,
- ❖ 10-nél nagyobb számok normálalakja.
- ❖ Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása egyszerű konkrét feladatokban.
- ❖ Egyszerű százalékszámítási feladatok.
- ❖ Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, néhány közös többszörösének megkeresése.
- ❖ Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása.

- ❖ Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel is.
- ❖ Lineáris függvények ábrázolása értéktáblázattal egyszerű esetekben.
- ❖ Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, néhány taggal megadott sorozat esetén szabály(ok) keresése.
- ❖ Szög (fok), hosszúság, terület, térfogat, tömeg, űrtartalom, idő mérése a szabványos mértékegységeinek ismerete.
- ❖ Háromszögek területének kiszámítása.
- ❖ Adott pont középpontos tükrképének megszerkesztése.
- ❖ Szögfelező szerkesztése.
- ❖ Háromszöggel kapcsolatos legegyszerűbb szerkesztések.
- ❖ Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összege.
- ❖ Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok, valamint a forgáshenger felismerése, jellemzése.
- ❖ A gyakoriság fogalma.
- ❖ Egyszerű grafikonok olvasása, készítése.

8. évfolyam

- ❖ Szabatos, pontos írásbeli és szóbeli fogalmazás.
- ❖ Szövegértelmezés egyszerű esetekben.
- ❖ A tanult halmazműveletek felismerése két egyszerű, konkrét halmaz esetén.
- ❖ Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb
- ❖ 4-5 elem esetén, az összes eset felsorolása.
- ❖ Alapműveletek helyes sorrendű elvégzése egyszerű esetekben, a racionális számkörben.
- ❖ Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesi értékének kiszámítása.
- ❖ Elsőfokú egyenletek megoldása.
- ❖ Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.
- ❖ x a $x+b$ függvény és ábrázolása konkrét racionális együtthatók esetén.
- ❖ Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszíne és térfogata.
- ❖ Adott pont eltolása adott vektorral.
- ❖ Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi szituációkban.
- ❖ Pitagorasz-tétel ismerete (bizonyítás nélkül).
- ❖ Relatív gyakoriság.
- ❖ Leggyakoribb és középső adat meghatározása kisszámú konkrét adathalmazban.
- ❖ Grafikonok készítése, olvasása egyszerű esetekben.

Magyar nyelv és irodalom

5. évfolyam

A kapcsolatfelvétel, megszólítás, köszönés, kérdés illemszabályainak ismerete és helyes alkalmazásuk. Folyamatos hangos és néma olvasás. Képesség a másolás, tollbamondás és emlékezet utáni írásra, önálló írásbeli feladatok megoldására. Az olvasott művekben néhány alapvető irodalmi téma fölismerése. Személyes és olvasmányélmény egyszerű megfogalmazása, elsősorban szóban. Történetmondás mindennapi személyes élményről, olvasmányról szóban és rövid fogalmazásban. Leírás készítése. A hang, a szó és a szóelem megkülönböztetése. Alapismeretek a hangok képzéséről, tulajdonságairól. Rokon és ellentétes jelentésű szavak, hangutánzó szavak, valamint szólások, közmondások jelentésének értelmezése egynyelvű szótárak, diákoknak szánt kézikönyvek használatával. A gyakran használt és az olvasott művekben előforduló szavak jelentésének értelmezése. Képesség a szókincs különböző rétegeiből származó szavak elkülönítésére nyilvánvaló esetekben, egyszerű köznap vagy irodalmi szövegekben. Jártasság a korosztály számára készült szótárak használatában.

6. évfolyam

A beszédhelyzethez (címezett, szándék, tartalom) és a nyelvi illem alapvető szabályaihoz alkalmazkodó beszédmód a kommunikáció iskolai (tanórai) helyzeteiben. Az alapvető nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök helyes használata az élőbeszédben. Különböző témájú és műfajú szövegek értő olvasása, értelmes felolvasása. Jól olvasható írás, az írásos szöveg rendezett elhelyezése. Egyszerűbb olvasmánytartalmak összefüggő ismertetése az időrend, az ok-okozati összefüggések bemutatásával. Rövid tárgyyszerű beszámoló a feldolgozott művekről: szerző, cím, téma, műfaj. Az epikai művekről néhány fontos adat megnevezése: a helyzet, a helyszín, a szereplők, a főhős életútjának állomásai, a cselekmény menete. Lírai művek formanyelvének (verselés, képiség) felismerése. Elbeszélés, leírás, jellemzés, készítése megbeszélte olvasmányok vagy személyes élmény alapján. A személyes élmény néhány mondatos megfogalmazása az olvasott irodalmi művek szereplőinek jellemével, a műben megjelenített élethelyzetekkel, érzelmekkel kapcsolatban. Az irodalmi olvasmányokhoz, egyéb tanulmányokhoz kapcsolódó információk gyűjtése a könyvtárban és / vagy az Interneten. Az adatok feljegyzése. Alapvető jártasság a korosztály számára készült lexikonok, vizuális, audiovizuális, elektronikus segédletek (Internet, CD-ROM stb.) használatában.

7. évfolyam

Részvétel a közéleti kommunikáció iskolai helyzeteinek különféle formáiban felszólalás, hozzászólás formájában. Saját vélemény megfogalmazása (az érvelés alapvető szabályait követve) a mindennapi élet egyszerűbb, a korosztály által is átlátható problémáiról, olvasmányokról. Udvarias együttműködés felnőtt és kortárs beszédpartnerekkel. A megértést biztosító hangos és néma olvasás. Rendezett, egyéni íráskép. Különféle műfajú és rendeltetésű (szépirodalmi, ismeretterjesztő, értekező) szövegek szerkezetének és jelentésének bemutatása. Epikus olvasmányok szerkezeti elemeinek elkülönítése, a fő- és mellékszereplők jellemzése. A szépirodalmi művekben megjelenő helyzetek és jellemek, érzelmek és gondolatok egyszerűbb összefüggéseinek bemutatása szóban és írásban. A lírai formanyelv (ritmus, rím, hangzás, képiség) stíluseszközeinek felismerése. Vázlat készítése szóbeli megnyilatkozáshoz, cselekményvázlat írása. Az egyszerű mondat részeinek, szintagmáinak megnevezése, elemzése. A mondatfajták biztos megkülönböztetése. A tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok megfelelő alkalmazása: a tanulmányok során előforduló tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknevek helyesírásának, az egybe- és külön írás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása. A Magyar helyesírási szótár önálló használata. A tárgyalt irodalmi művekhez, a mindennapi élet kérdéseinek megválaszolásához ismeretanyagok keresése a könyvtár nyomtatott és elektronikus információhordozóinak felhasználásával. Részvétel a csoportos történetalkotásban, az improvizációban és az elemző beszélgetésekben.

8. évfolyam

A köznyelv, a tanult szaknyelv, a társalgás és a szleng szókészletében meglévő eltérések felismerése és a kommunikációs helyzetnek megfelelő használatuk. A szöveg értő befogadását biztosító olvasás, különféle műfajú szövegek kifejező felolvasása, memoriterek elmondása. A tanulmányokhoz szükséges eszközszintű íráskészség, jól olvasható esztétikus írás. A feldolgozott művekről, olvasmányélményekről, színházi előadásról összefoglalás készítése a témának, a kommunikációs alkalomnak megfelelő stílusban felelet vagy rövid írásos beszámoló formájában. A megismert műfajok stíluseszközeinek megnevezése tárgyszerűen a tanult szakkifejezésekkel, jellemzésük példákkal. Az olvasott művekben megjelenített emberi problémák bemutatása önálló véleménynyilvánítással. Ismeretek a magyar irodalom nagyobb korszakairól (reformkor, a XX. század első és második fele), néhány alkotó portréja, az olvasott művek elhelyezése a korban. A leíró nyelvtani ismeretek rendszerezése: hangtani, szó- és alaktani, jelentéstani, mondattani jelenségek fogalmi szintű megnevezése, elemzése egyszerűbb esetekben. Mondattani nyelvhelyességi ismeretek

alkalmazása szóban és írásban. Az idézés, a párbeszéd, a központozás helyesírása. Tájékozottság a magyar nyelv eredetéről, helyéről a világ nyelvei között. Jártasság az önálló könyvtári munkában.

Természetismeret

5. évfolyam

Legyenek képesek konkrét természeti formák, tárgyak, élőlények és egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak rögzítésére élőszóban, rajzban és írásban. Tudják felidézni a természeti és az ember által létesített környezetre vonatkozó konkrét, szemléletes képi tartalmakat. E képzetek alapján tudjanak ítéleteket alkotni, következtetéseket levonni. Legyenek képesek a leggyakoribb térképjelek alapján elemi térképhasználatra. Fogalmazzák meg milyen az aktuális időjárás. Tudják a tanult mértékegységek alkalmazásával a vizsgált jelenségeket mennyiségileg is jellemezni, és a mért adatokat értelmezni. Tudják megkülönböztetni a különböző halmazállapotokat és értsék azok változásait. Jellemezzék az évszakokat időjárásuk szerint. Ismerjék az időjárást kialakító legfontosabb tényezőket. Jellemezzék éghajlatunkat. Ismerjék az időjárási események és a felszín változása közötti összefüggéseket. Ismerjék fel a megfigyelt táj legfontosabb felszínformáit. Tudják értelmezni az egyszerű felszínformákat kialakulásuk szerint. Tudjanak jellemző tulajdonságokat mondani megfigyelt kőzetmintákról. Ismerjék fel az emberek földrajzi környezetet veszélyeztető tevékenységét. Értsék meg, hogy a környezet állapotának romlásáért az emberek a felelősek. Tudják megkülönböztetni leggyakoribb gyümölcsseinket, zöldségnövényeinket. Megfigyelt tulajdonságaik alapján jellemezzék azokat. Ismerjék a táplálkozásunkban betöltött szerepüket. Ismerjék fel a települési környezet leggyakrabban előforduló állatait és a háziállatokat. Legyenek tisztában az állatvédelem jelentőségével, erkölcsi szabályaival.

6. évfolyam

Tudjanak a konkrét környezeti jelenségekből általánosítani, elvonatkoztatni. Ismerjék fel és értsék meg a vizsgált jelenségekben, folyamatokban megmutatkozó oksági kapcsolatokat, összefüggéseket, törvényszerűségeket. Legyenek képesek alapvető méréseket elvégezni és a mért adatokat értékelni. Ismerjék fel ezek közül azokat, amelyek veszélyesek lehetnek, tudják elkerülni azokat! Bemutatás után legyenek képesek egyszerű kísérleteket fegyelmezetten és a

balesetvédelmi, érintésvédelmi, tűzvédelmi szabályok betartásával megismételni, a tapasztalt jelenségeket elmondani. Elemi szinten tájékozódjanak a térképen és a földgömbön a fókálózat segítségével. Használják a térképet egyszerű földrajzi ismeretek megszerzésére, tudjanak adatokat leolvasni a domborzati és vízrajzi térképekről. Tudják felsorolni a kontinenseket és óceánokat. Legyenek egyszerű, szemléletes képzeteik a földrajzi övezetekről. Ismerjék fel jellemző álló- vagy mozgóképről és leírás alapján hazánk nagytájakait, lakókörnyezetük néhány nevezetes települését, az ország fővárosát. Tudják felidézhető képzeteik segítségével jellemezni a hazai életközösségeket. Tudjanak egyszerű táplálékláncokat bemutatni. Ismerjék a legjellegzetesebb hazai növény és állatfajok testfelépítését, életmódját. Értsék meg a természet védelmének jelentőségét, a fenntartható gazdaság feltételeit.

Biológia

7. évfolyam

Ismerjék az életközösségek, táplálékláncot alkotó fajainak nevét, külső felépítését, életmódját. Tudjanak egy-egy táplálékláncot összeállítani a különböző életközösségek megismert élőlényeből. Legyenek képesek kiemelni és összehasonlítani a különböző tájakon élő növények és állatok lényeges ismertetőjegyeit. Mondjanak egy-két példát a különböző életközösségek élőlények testfelépítése és környezete közötti összefüggésre. Legyenek tisztában azzal, hogy a természetes életközösségek védelme az egész földi élet számára létfontosságú. Észleljék, ha környezetük állapota romlik, és legyen igényük annak megakadályozására. Ismerjenek példákat a különféle életközösségek károsításának módjára és annak megakadályozására. Ismerjék, hogyan kell az élőlényeket hasonló tulajdonságaik alapján rendszerezni, csoportosítani. Legyenek képesek a megfigyeléseik, vizsgálódásaik során nyert tapasztalatok értelmezésére.

8. évfolyam

Tudják felsorolni az egyes életműködések szervrendszereinek fő részeit és ismerjék ezek működésének lényegét. Legyenek jártasak abban, hogy testükkel, életműködésükkel kapcsolatos ismereteket tudjanak szerezni a népszerűsítő művekből, és tudásuknak megfelelő szinten legyenek képesek az információk kritikus értékelésére. Tudják az emberi életszakaszok főbb testi, lelki és viselkedésbeli jellemzőit felsorolni. Tudatosuljon bennük,

hogy az ivarszervek nem azonos ütemben fejlődnek a többi szervrendszerrel, a korai szexuális élet ártalmas lehet. Értsék meg, hogy az egyes emberek egyedfejlődése különböző ütemű, ezért az azonos életkorúak között is lehetnek olyan jelentős fejlettségbeli különbségek, amelyek mégsem kórosak. Legyenek toleránsak a más ütemben fejlődő és fogyatékos emberekkel. Legyen igényük a tisztaságra és az egészséges életmódra. Értsék a betegségek megelőzésének fontosságát. A diákok az egészségfejlesztés terén szerzett ismereteik, készségeik és jártasságaik birtokában felismerik a kiegyensúlyozott életmód és életvitel jelentőségét saját egészségük szempontjából. Ismerjék az egészségfejlesztéssel összefüggő alapfogalmakat, különös tekintettel az egyéni felelősség jelentőségére. A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szellemi és szociális jól-lét állapota, valamint a mindennapi életvezetés, az életmódbéli szokások fogják döntő mértékben meghatározni későbbi egészségi állapotukat, életkilátásaikat. Tudjanak különbséget tenni a „kockázatos” és „veszélyes” dolgok, tevékenységek között. Ismerjék fel az egészséget veszélyeztető magatartásformákat, valamint azokat az élethelyzeteket, amelyek választások elé állíthatják őket. Legyenek tisztában a dohányzás, az alkohol- és a kábítószer-fogyasztás egészségi, jogi és társadalmi következményeivel. Tudjanak különbséget tenni a kábítószerrel is tartalmazó gyógyszerek használata és visszaélészerű fogyasztása között. Ismerjék a szexualitás társadalmi vonatkozásait, a nemi és családi szerepek jellegzetességeit, legyenek tisztában a szexuális élet alapvető higiénéjével. Rendelkezzenek olyan kommunikációs készségekkel, amelyek segítik őket az egészségüket támogató döntések meghozatalában, valamint társas kapcsolataik „karbantartásában”, konfliktusaik kezelésében. Ismerjék fel a kiegyensúlyozott táplálkozás alapvető jelentőségét az egészségi állapot fenntartásában. Legyenek tudatában az aktív életmód által kínált előnyöknek, elsősorban a mindennapi mozgás kedvező élettani hatásának, valamint saját fizikai képességeik megőrzésében játszott fontosságának. Ugyancsak lássák be az aktív életvitel szerepét a személyközi kapcsolatokban és az önbecsülésben. Éljk át a szűkebb és tágabb környezetért vállalt felelősség érzését, ismerjék fel egyéni lehetőségeiket a természetvédelem területén

Földrajz

7. évfolyam

A tanulók tudjanak különbséget tenni a földtörténeti idők és a történelmi korok között; igazodjanak el a földtörténeti időbeosztás főbb egységeiben, tudják ezekben elhelyezni a Föld jellegzetes szerkezeti és felszínformáinak kialakulását; magyarázzák meg a felszíni formakincs gazdagságát a belső és a külső erők munkájával. A tanulók ismerjék az Európán kívüli földrészek földrajzi helyzetét, szerkezetét, felszínét, éghajlatát, vízrajzát, talajaikat, egymásra hatásuk összefüggéseit és folyamatait; értsék meg, hogyan hat a természeti környezet az életmódra, a gazdálkodási lehetőségekre, a településformákra; tudják különböző szempontok szerint modellként vizsgálni a tipikus tájakat; ismerjék a kontinensek legjelentősebb országcsoportjainak és néhány országának természeti és társadalomföldrajzi jellemzőit, jelentőségüket a Földön; tudjanak példákat mondani az emberi beavatkozások által okozott környezeti károokra és a megoldás lehetőségeire; értsék meg, hogy az egyensúlyi állapot fenntartásához nemzetközi összefogásra van szükség; alakuljon bennük a földrajzi információhordozók kiválasztására és használatára való képesség; végezzenek megfigyeléseket és alkossanak véleményt a megadott és általuk kiválasztott szempontok alapján tanári segítséggel és növekvő önállósággal; használják a szakkifejezéseket, fogalmakat; tapasztalataikat, ismereteiket fogalmazzák meg helyesen, ábrázolják rajzban, grafikusán, egyszerű térképeken; legyenek képesek tájékozódni a különböző méretarányú földrajzi és tematikus térképeken; ismerjék az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmakat, helyezték el ezeket térképvázlatokon, mutassák meg az atlaszban, falitérképeken.

Előzmények Az 5–6. osztály természetismeretéből: a Föld felszíne; kontinensek, óceánok, tengerek; a Föld gömb alakja és az éghajlati övezetek; éghajlatalakító tényezők; a mérsékelt övezet éghajlatai; a Föld Nap körüli keringése és az évszakok; a talaj kialakulása; a vizek jellemzői; tájékozottság a világtérképen, földgömbön; helymeghatározás földrajzi fókuszalattal. A 7. osztály földrajzának megelőző témaköre: földtörténeti időbeosztás, a földtörténeti események. A tanulók tudják értelmezni Észak-, Nyugat- Dél-, Kelet-Európa és Oroszország legfontosabb természeti és társadalmi jellemzőit, ezek összefüggéseit és kölcsönhatásait; ismerjék fel a tipikus tájak, az országok regionális sajátosságait, a köztük lévő hasonlóságokat, különbségeket, kapcsolataik rendszerét; ismerjék az Európai Unió kialakulását, bővülését, világgazdasági szerepét; értsék meg, hogy a társadalmi-gazdasági élet eseményei hogyan hatnak az egyes országok fejlődésére; legyenek képzetek a környezet

elemeinek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok nagyságrendjéről; értsék meg, hogy népek természeti és társadalmi környezete, hagyományai hogyan határozzák meg gondolkodás módjukat, gazdasági helyzetüket, világszemléletüket; tudjanak példákat mondani a nagyvárosok, az iparvidékek, a sűrűn lakott területek környezeti problémáira, a környezeti károk megakadályozására tett intézkedésekre és ezek eredményeire; fejlődjön önálló térképolvasási képességük; ismerjék az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmakat; alakuljanak ki a földrajzi és egyéb információhordozók kiválasztásához és használatához szükséges képességeik; folyamatosan vizsgálódjanak a föld- és környezettudományok (a társadalomföldrajz eddig megismert) szempontjai szerint: tanári irányítással, és növekvő önállósággal; ismereteiket mondják el kifejezően, a szakkifejezések használatával, rögzítsék írásban, rajzban, ábrázolják grafikusán és egyszerű térképeken; tapasztalataik alapján alkossanak véleményt. Előzmény: Természetismeret 5. osztály: A változó földfelszín: gyűrthegységek, vulkáni hegységek, alföldek kialakulása. Kőzetek, vizek jellemzői. 6. osztály: Éghajlatalakító, -módosító tényezők. Európa éghajlatai. Hazánk helye Európában. Magyarország tájainak kialakulása, felszíne. Hazai erdőink. Vízi, vízparti élővilág. Élet a füves területeken. A földrajz megelőző témaköre 7. osztály: Európán kívüli földrészek.

8. évfolyam

I. Közép-Európa tájainak és országainak természet- és társadalomföldrajza A tanulók ismerjék Közép-Európa helyzetét a kontinensen; tudják felszínének kialakulását a felszínfejlődés általános törvényszerűségeivel magyarázni; vizsgálják az éghajlatokat, valamint az azokat kialakító és módosító tényezőket; jellemezzék a folyókat az éghajlat és a domborzat összefüggésében; ismerjék a talajokat az éghajlat és a természetes növénytakaró összefüggésében; ismerjék az országok természet- és társadalomföldrajzi jellemzőit; tudják, hogy melyek az egyes régiók fő környezeti problémái, s milyen megoldások kínálkoznak a környezetkárosítás elkerülésére; legyenek képesek az információforrások által nyújtott ismereteket feldolgozni és rendszerezni; ismerjék a tájékozódáshoz szükséges topográfiai fogalmakat.

II. Hazánk a Kárpát-medencében A tanulók a hazai tájakhoz való kötődés érdekében ismerjék meg természeti és társadalmi értékeinket; vegyék észre a természeti környezet változásainak társadalmi hatásait; lássák összefüggésekben a környezetet veszélyeztető folyamatokat, azok forrásait, megelőzésük és megszüntetésük lehetséges módjait; tudják kiválasztani és használni a földrajzi információforrásokat; fejlődjenek térképolvasással kapcsolatos képességeik az okfejtő térképolvasás területén; ismerjék a megfigyelésekhez, vizsgálódásokhoz szükséges

fontosabb szempontokat: a föld- és környezettudományokterületéről; tudják elmondani, írásban és rajzban rögzíteni, egyszerű térképeken ábrázolni tapasztalataikat; legyenek képesek a környezetben történő események bemutatása mellett azok reális értékelésére és indoklására.

III. Fejlődésünk társadalmi alapjai A tanulók tudják bemutatni hazánk társadalmi képének – népességének és településeinek – legfontosabb jellemzőit; ismerjék a népek, nemzetiségek, etnikum területi elhelyezkedését a Kárpát-medencében – kiemelten hazánkban; legyen áttekintő képük a népesség számának, összetételének, területi elhelyezkedésének időbeli és térbeli változásairól; lássák az összefüggéseket a természeti és a társadalmi környezet jellemzői és a településtípusok kialakulása, fejlődése, a településhálózat, az életmód között; legyenek képesek a témakörhöz kapcsolódó információs anyagokgyűjtésére, azok feldolgozására megadott szempontok szerint; megfigyeléseiket, tapasztalataikat a jellegzetes statisztikai mutatókat elemezzék, értékeljék önállóan, alkossanak róluk véleményt; tudják megmutatni a térképen a témakör topográfiai követelményeit, megoldani a munkatérképi feladatokat, kapcsoljanak hozzájuk lényeges tartalmi jellemzőket.

IV. Hazai tájakon A tanulók tudják – térképi információk felhasználásával – bemutatni a hazai tájak legfontosabb természeti és gazdasági jellemzőit; ismerjék fel a hazai tájak életében összekapcsolódó természeti-társadalmi, környezeti kölcsönhatásokat; tudjanak tájékozódni a különböző információs anyagokban; legyenek képesek önálló anyaggyűjtésre a megadott szempontok alapján; megfigyeléseiket, tapasztalataikat tudják elemezni, értékelni, alkossanak véleményt azok segítségével; ismerjék a legfontosabb topográfiai fogalmakat, kapcsoljanak hozzájuk tartalmi jellemzőket; lássák a környezetet károsító folyamatokat, azok forrásait, megelőzésük, megszüntetésük lehetséges módjait.

Informatika

5. évfolyam

Legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret. A tanuló értse, hogy ugyanazt az ismeretet különféle jelekkel leírhatjuk. Tudjon alapszinten kommunikálni az adott programokkal. Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárstruktúrájában. Tudjon mappákat és fájlokat létrehozni, másolni, törölni. Képes legyen ábrákat, rajzokat készíteni rajzoló programmal.

6. évfolyam

Tudjon szöveget karakter szinten formázni és egyszerű dokumentumot készíteni. Tudjon használni néhány közhasznú információforrást. Tudjon WEBhelyekre látogatni, és ott adott

információt megkeresni. Küldjön és fogadjon elektronikus leveleket. Legyen képes egyszerű, hétköznapi algoritmusokat értelmezni, illetve végrehajtani. Tudjon eligazodni az iskolai könyvtár szabadpolcos állományában. Tudja, hogy milyen könyvtári szolgáltatásokat nyújt az iskolai könyvtár. Tudjon irányítással információt keresni a segédkönyvekben és helyi adatbázisban. Legyen képes megkülönböztetni a főbb könyvtári médiumokat.

7. évfolyam

A tanuló legyen képes a számítógép legfontosabb perifériáit kezelni. Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárstruktúrájában. Tudja használni a számítógép karbantartásához szükséges segédprogramok egyikét, vagy az operációs rendszer néhány szolgáltatását. Ismerje és tudja kezelni a multimédia alapelemeit (szöveg, kép, mozgókép, hang). Tudja, használja az elektronikus levelezés alapszolgáltatásait. Képes legyen egyszerű feladatokhoz (néhány utasításból álló) algoritmusokat készíteni. Ismerjen fel algoritmus-szerkezeteket (elágazás, ciklus). Ismerje a könyvtártípusokat. Tudja használni az elektronikus könyvtárat. Tudjon információt keresni a segédkönyvekben (szótár, lexikon, enciklopédia) és az interneten.

8. évfolyam

A tanuló ismerje a számítógép fontosabb alkalmazási területeit és jelentőségét a mai társadalomban. Képes legyen többféle formázást tartalmazó szöveges- rajzos- táblázatos dokumentumot készíteni. Minta alapján tudjon dokumentumot készíteni. Tudjon adatokat táblázatos formában és diagramon megjeleníteni. Tudja, hogy a tárgyszó és a szakjelzet a könyv témáját fejezi ki. Tudjon a szakjelzet ismeretében a szabadpolcon műveket keresni. Legyen képes – segítséggel – a tárgyi katalógust használva egyszerű keresési feladatokat megoldani. Tudjon forrásokra hivatkozni.

Fizika

7. évfolyam

A tanuló legyen képes egyszerű jelenségek, kísérletek irányított megfigyelésére, a látottak elmondására, egyszerű tapasztalatok életkorának megfelelő értelmezésére. Tudja értelmezni és használni a tanult fizikai mennyiségeknek (út, sebesség, tömeg, erő, hőmérséklet, energia, teljesítmény) a mindennapi életben is használt mértékegységeit. Ismerje fel a tanult

halmazállapotváltozásokat a mindennapi környezetben (pl. hó olvadása, vizes ruha száradása, stb.) Legyen tisztában az energia-megmaradás törvényének alapvető jelentőségével. Értse, hogy egyszerű gépekkel csak erőt takaríthatunk meg, munkát nem. Legyen képes kisebb csoportban, társaival együttműködve egyszerű kísérletek, mérések elvégzésére, azok értelmezésére.

8. évfolyam

A diák ismerje fel a tanult elektromos és fénytani jelenségeket, a tanórán és az iskolán kívüli életben egyaránt. Ismerje az elektromos áram hatásait és ezek gyakorlati alkalmazását. Ismerje és tartsa be az érintésvédelmi és baleset-megelőzési szabályokat. Legyen képes tanári irányítással egyszerű elektromos kapcsolások összeállítására, feszültség- és árammérésre. Tudja értelmezni az elektromos berendezéseken feltüntetett adatokat. Ismerje a háztartási elektromos energiatakarékosság jelentőségét és megvalósításának lehetőségeit. Tudja az anyagokat csoportosítani elektromos és optikai tulajdonságaik szerint. Legyen tisztában a szem működésével és védelmével kapcsolatos tudnivalókkal, ismerje a szemüveg szerepét. Ismerje a mindennapi optikai eszközöket. Legyen képes alapvető tájékozódásra az iskolai könyvtár lexikonjai, kézikönyvei, természettudományos ismeretterjesztő könyvei, folyóiratai között.

Kémia

7. évfolyam

A tanuló sorolja fel az atomot felépítő elemi részecskéket, tudja, hogy a protonok és az elektronok száma azonos a semleges atomban. Alkalmazza a periódusos rendszerben való elhelyezkedés és az atom protonszáma közti összefüggést. Nevezze meg a tanult atomokat, ionokat, molekulákat és tudja felírni kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására. Ismerje fel a tanult anyagokat tulajdonságaik alapján. Az elvégzett tanulókísérleteket szóbeli utasítás vagy leírás alapján szakszerűen mutassa be. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat. Legyen képes a tanult anyagok összetétel szerinti csoportosítására. Ismerje az égés folyamatának lényegét, mindennapi jelentőségét, feltételeit, veszélyeit, a helyes magatartásformát tűz esetén. Társítson minél több

hétköznapi példát a tanultakhoz. Legyen képes egyszerű tudományos népszerűsítő irodalmi részlet értelmezésére, lényegének elmondására.

8. évfolyam

A tanuló a tanult elemek helyét ismerje fel a periódusos rendszerben. Néhány fontos tulajdonság említésével mutassa be a tanult elemeket, vegyületeket, írja fel kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására. Értelmezze a kémiai reakció lényegét (kiindulási anyagok és termékek megadása) az elvégzett kísérletek alapján. Sorolja be a megismert anyagokat a megfelelő anyagcsoportokba, a kísérleti úton is megismert változásaikat, reakcióikat a megfelelő típusba (egyesülés, bomlás). Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz. Leírás alapján mutassa be a tanuló kísérleteket, ezek során használja szakszerűen a laboratóriumi eszközöket. Alkalmazza a kémiai biztonságról szóló törvénynek az elvégzett kísérlet anyagaira vonatkozó előírásait. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat. Érzékszervvel megfigyelhető tulajdonságaik alapján azonosítsa a köznapi életben is fontos szervesanyagokat. Használati utasítás alapján szakszerűen dolgozzon a háztartási vegyszerekkel, a mindennapi életben használt oldatokkal. Sorolja fel a természetes vizek összetevőit. Ismerje fel az egészséget, a környezet épségét veszélyeztető jelenségeket, problémákat saját környezetében. Sorolja fel a levegő és a természetes vizek szennyezéseit. Legyen képes egyszerű tudományos leírás önálló értelmezésére, felhasználására.

Történelem

5. évfolyam

A diák tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között. Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később, mennyivel – a kerettantervben megadott lépték szerint. Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók. Tudjon tanult történetet elmondani kérdések alapján a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni. Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez. Tudjon különbséget tenni a történetek mesei és valóságos eseményei között. Tudjon elvégezni egyszerű kronológiai számításokat.

6. évfolyam

A diák legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni. Tudjon információt gyűjteni adott történelmi témában, tanári segítséggel. Tudjon tanult történetet önállóan elmesélni a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történet lényegét kiemelni. Tudjon különböző korszakokat térképen beazonosítani. Tudjon távolságot becsülni és számításokat végezni történelmi térképen.

7. évfolyam

Készítsen önállóan vázlatot az adott témáról. A diák tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról, megadott ismeretterjesztő irodalom alapján. Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban. Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel. Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit. Tudja, hogy a kerettantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban. Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit. Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit. Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni. Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

8. évfolyam

A diák tudjon önálló könyvtári munka alapján kiselőadást tartani. Tudja, mi történt Európa más régióiban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején. Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között. Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét. Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait. Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani. Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit. Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

Angol nyelv

5. évfolyam

Beszédértés: A tanuló értse meg: a tanár idegen nyelvű utasításait, a tananyaghoz kapcsolódó kérdéseit; ismeretlen szavakat nem tartozó beszélgetést, hanganyagot, abból tudjon információt kiszűrni. **Beszédértés:** A tanuló tudjon: helyes kiejtéssel, hangsúllyal, hanglejtéssel mondatokat mondani, ismételni; egyszerű információkat kérni, adni; néhány mondatban beszélni arról, amit maga körül lát (berendezés, emberek külseje, stb..) több mondatból álló szöveget elmondani memoriterként. **Olvasási készség:** A tanuló tudja: a feldolgozott szöveget érthetően, kifejezően felolvasni; ismeretlen elemeket nem tartalmazó szöveget csendes olvasással önállóan megérteni, az ahhoz kapcsolódó egyszerű feladatokat megoldani. **Íráskészség:** A tanuló legyen képes: ismert szavakból álló szöveget lemásolni, hallás után vagy emlékezetből leírni; minta alapján több mondatból álló szöveget írni (pl. levél).

6. évfolyam

Beszédértés: A tanuló: értsen meg rövid, összefüggő, ismeretlen szavakat is tartalmazó szöveget, abból szükséges információkat kiszűrni; a szövegösszefüggésből próbálja kikövetkeztetni az ismeretlen szavak jelentését. **Beszéd-készség:** A tanuló tudjon: információt kérni, adni; helyeket, tárgyakat egyszerűen leírni: összehasonlítani személyeket, dolgokat; a tanult témakörökhöz kapcsolódó képről néhány összefüggő mondatot mondani; egyszerű beszédhelyzetben párbeszédet folytatni. **Olvasási készség:** A tanuló: értse meg az ismert nyelvi elemekből álló hosszabb szöveget; tudjon az olvasott szöveggel kapcsolatban igényesebb feladatokat megoldani; hangos olvasásnál a kifejező, helyesen tagolt olvasásra törekedjen; ismerkedés a kétnyelvű szótárral. **Íráskészség:** A tanuló tudjon: a tananyaghoz kapcsolódó feladatokat megoldani (szöveghez feltett kérdésre válaszolni); egyszerű eseménysort önállóan leírni; egyszerű levelet fogalmazni, naplót írni.

7. évfolyam

Beszédértés: A tanuló értse meg a természetes beszédtempót megközelítő, a tananyaghoz kapcsolódó szöveget, tudjon a szövegre reagálni (táblázatot kitölteni, kérdésekre válaszolni). **Beszéd-készség:** A tanuló tudjon: egyszerűen, röviden beszélni a vele, családjával történekről; szerepjátékokban kezdeményezni, részt venni; kifejezni, érzelmeit, véleményét, ezekről

másoknál érdeklődni; tananyaghoz kapcsolódó összefoglalóbb jellegű kérdésekre válaszolni. Olvasási készség: A tanuló tudjon: hosszabb szöveget jó kiejtéssel, helyes intonációval felolvasni; rövid, ismeretlen szöveget önállóan is megérteni, abból számára szükséges információt kikeresni; törekedjen arra, hogy ismeretlen szövegelemek jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztesse; rövid ismeretlen szöveg otthoni feldolgozása kétnyelvű szótár segítségével. Íráskészség: A tanuló tudja a saját véleményét írásban megfogalmazni, indokolni. Írjon fogalmazásokat különböző műfajokban, tudjon embereket, helyzeteket leírni, feladatai megoldásakor tudja használni a kétnyelvű szótárt.

8. évfolyam

Beszédértés: A tanuló tudjon: egyszerű, természetes beszédtempójú szöveget megérteni, melyben számára ismeretlen nyelvi elemek is vannak; a szövegből kiszűrni a lényegét, fontos információt, az esetleg ismeretlen nyelvi elemek kitalálásával; kísérelje meg a tananyaghoz kapcsolható rádió, TV műsorokat követni (pl. időjárás előrejelzés). Beszédkészség: A tanuló: tudja megfogalmazni, indokolni véleményét; tudjon kezdeményezni és fenntartani rövid beszélgetést, és váratlan fordulatokra reagálni; legyen képes adott képről összefüggően 2-3 percre beszélni; tudjon angol nyelven kommunikációs feladatokat végrehajtani (pl. vásárlás, útbaigazítás) Olvasási készség: A tanuló: tudjon ismeretlen szöveget önállóan feldolgozni szótár segítségével; gyakorolja az autentikus szövegeken való eligazodást; (használati utasítás, műsorfüzet, hirdetés) tudjon az olvasott szöveggel kapcsolatos igényesebb feladatokat végrehajtani; tudjon érthetően, megfelelő hanglejtéssel, kiejtéssel szöveget felolvasni. Íráskészség: A tanuló: tudja saját véleményét írásban megfogalmazni, indokolni; írjon fogalmazásokat változatos műfajokban (beszámoló, riport, ismertetés); tudjon embereket, helyzeteket, környezetet leírni, jellemezni; írásbeli feladatai megoldásakor tudja használni a kétnyelvű szótárt.

Technika

5. évfolyam

A technikai elveivel környezet jelentőségének felismerése. Ismerkedés a környezet tudatos átalakításának elveivel és szükségességével. Egyszerű, mindennapos technikai rendszerek azonosítása. A kommunikáció alapfogalmainak alkalmazása, tömegkommunikációs eszközök kezelése. Egyszerű műveleti algoritmusok értelmezése és végrehajtása (egyszerű tervek és vázlatrajzok készítése). Becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal.

Egyszerű műszaki rajzok olvasása és készítése. A gyalogos, a kerékpáros és a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása. A következetes és rendszeres tisztálkodás ismerete. Az egészséges táplálkozás jelentőségének felismerése. A családi munkamegosztás ismerete, a házi és ház körüli munkák gyakorlása. A szükséges eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. Környezetkímélő magatartás és takarékoság fontosságának felismerése.

6. évfolyam

A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal. Az információátvitel és továbbítás eszközeinek használata. A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata. Mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok készítése. Tárgyak felismerése vetületek alapján. A makett és a modell szerepe. Logikai áramkörök értelmezése. A biztonságos közlekedés alkalmazása. A kerékpáros közlekedés szabályai. Az egészséges életmód ismeretei. Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése. Családi gazdálkodás összefüggései.

7. évfolyam

A technika társadalomra és természetre gyakorolt hatásainak vizsgálata. Véleményalkotás a fenntartható fejlődésről. A lehetséges környezetkímélő nyersanyag és energiaforrások bemutatása és elemzése a felhasználhatóság szempontjából. Információs rendszerek és csatornák, illetve egyszerű érzékelők megismerése konkrét példákon. Egy konkrét egyszerű gyártási folyamat bemutatása. Az erőműtípusok egyszerű összehasonlítása. Az alternatív energiaforrások és a környezetkímélő technológiák áttekintése. Gépek működésének bemutatása, modellezése. A gépek általános jellemzőinek ismerete. Erőgépek működése. Jelentős magyar és külföldi találmányok és feltalálók azonosítása. A közúti, a légi, a vízi, a vasúti közlekedés rendszereinek elemzése. Kultúrált közlekedési magatartása alkalmazása. A korszerű táplálkozás módszereinek használata. Korszerű ételsor önálló összeállítása. Egyszerű háztartási gépek használata. Az infrastruktúra elemeinek ismerete. A fogyasztói érdekvédelem lehetőségeinek felismerése. A takarékoság alkalmazása. A növények gondozása, ápolása. Pályaválasztási alapfogalmak gyűjtése.

8. évfolyam

A villamos áram útjának ismerete az erőműtől a fogyasztóig. A lakás villamos berendezéseinek ismerete és helyes használata. Alapvető balesetvédelmi és érintésvédelmi ismeretek. A vezérlés és szabályzás működésnek megismerése, áramkörök készítése. A közművek (vízvezeték és fűtésrendszere) működésének ismerete. Ismerje az információs rendszereket. A fenntartható fejlődés problémájának megismerése. A közlekedési helyzetek helyes megítélése, a veszélyhelyzetek gyors felismerés és elhárítása. Tudja az egészséget fenyegető veszélyeket elkerülni, különös tekintettel a dohányzás, az alkohol és a kábítószer-fogyasztás veszélyeire. Ismerje az egészséges táplálkozás szabályait.

Ének-zene

5. évfolyam

- ❖ Részvétel a csoportos munkában és annak értékelő megbeszélésében
- ❖ Egy tánc alaplépéseinek ismerete
- ❖ Részvétel szerkesztett mozgásos jelenetekben
- ❖ Részvétel látott színházi előadás elemzésében
- ❖ A tanórán tanult dalok, dallamok éneklése (tisztá intonációval, pontos ritmusban, helyes levegővétellel, zeneileg jól tagoltan)
- ❖ A Szózat éneklése emlékezetből
- ❖ Új stílusú népdalok éneklése alkalmazkodó ritmussal
- ❖ Ötfokú, hétfokú dallamok éneklése szolmizálva
- ❖ Abc-s hangok megnevezése, leírása
- ❖ A legegyszerűbb hangközök felismerése kottában és hallás után
- ❖ A módosító jelek, előjegyzések használata – a hangjegyírás jelrendszerének pontos használata
- ❖ A tanult ritmusképletek hangoztatása
- ❖ A többször hallgatott reneszánsz és barokk zeneművek felismerése részleteik alapján
- ❖ A tanult hangszerek hangjának felismerése
- ❖ Népi hangszerek és népi zenekar felismerése hallás után
- ❖ Kvintváltó dallam improvizálása, variációk szerkesztése 2-4 ütem terjedelemben
- ❖ A tapasztalatszerzés útján megtanult zenei fogalmak pontos használata

- ❖ Alapvető ismeretek zeneszerzőkről, zeneművekről

6. évfolyam

- ❖ Részvétel a csoportos munkában és annak értékelő megbeszélésében
- ❖ Egy tánc alaplépéseinek ismerete
- ❖ Részvétel szerkesztett mozgásos jelenetekben
- ❖ A rögtönzés szabályainak ismerete
- ❖ Részvétel, látott színházi előadás elemzésében
- ❖ A tanórán tanult dalok, dallamok éneklése (tiszta intonációval, pontos ritmusban, helyes levegővétellel, zeneileg jól tagoltan)
- ❖ Új stílusú népdalok éneklése alkalmazkodó ritmussal
- ❖ Ötfokú, hétfokú dallamok éneklése szolmizálva
- ❖ Ábécés hangok megnevezése, leírása
- ❖ Tájékozódás a kottában, zeneművek követése kottából
- ❖ Dúr és moll hangnemek, egy kereszt és egy bé,
- ❖ Énekes, hangszeres népdalfeldolgozások felismerése
- ❖ A szimfonikus zenekar hangszerei
- ❖ A bécsi klasszicizmus zeneszerzői, néhány mű
- ❖ Zenei kérdés-felelet szerkesztése

7. évfolyam

- ❖ A tanult dallamok éneklése emlékezetből
- ❖ A tanult ritmusképletek hangoztatása
- ❖ Verbunkos dallamok éneklése, népies műdalok éneklése
- ❖ Többször hallgatott zeneművek felismerése hallás után
- ❖ Elemi ismeretek a tanult zenetörténeti korszakok jellegzetes stílusjegyeiről, zeneszerzőiről, műfajairól, a romantika stílusjegyei, műfajainak felsorolása
- ❖ A zenei szaknyelv pontos használata
- ❖ A hangjegyírás jelrendszerének pontos használata
- ❖ Tájékozódás a kottában, zeneművek követése kottából
- ❖ Dúr és moll hangnemek, két kereszt és két bé
- ❖ Dallamalkotás népdalok dallami és formai törvényszerűségei alapján
- ❖ Alapvető ismeretek a néphagyományokról, szokásokról, s az ehhez kapcsolódó dalanyag jellegzetességeiről

8. évfolyam

- ❖ A tanult dallamok éneklése emlékezetből, bővítése 10-15 új dallal
- ❖ A tanult ritmusképletek hangoztatása, dinamikai jelek alkalmazása, könnyű dallamok és ritmusok írása és olvasása
- ❖ A többször hallgatott zeneművek felismerése hallás után, elhelyezése zenetörténeti korszakokban
- ❖ Elemi ismeretek a tanult zenetörténeti korszakok jellegzetes stílusjegyeiről, zeneszerzőiről, műfajairól, a 19–20. századi zene stílusjegyei, műfajainak felsorolása
- ❖ A zenei szaknyelv pontos használata
- ❖ A hangjegyírás jelrendszerének pontos használata
- ❖ Tájékozódás a kottában, zeneművek követése kottából
- ❖ Dúr és moll hangnemek, két kereszt és két bé
- ❖ Dallamalkotás ritmikai, dallami, formai és népzenei stílusokra vonatkozó ismeretek alapján
- ❖ Alapvető ismeretek a néphagyományokról, szokásokról s az ehhez kapcsolódó dalanyag jellegzetességeiről

Testnevelés

5. osztály

Vezényszavak szerinti végrehajtás. Rendgyakorlatok jelentőségének megértése.

Gimnasztikában felismerhető végrehajtás. Szakkifejezések alapszintű ismerete. Egyszerűbb gyakorlatok önálló összeállítása, bemutatása.

Indításra gyors reagálás. Távolságnak megfelelő futósebesség kiválasztása. Felismerhető futótechnika rövid és hosszú

távfutásnál. 10 perces kitartó futás a lehető legkevesebb pihenéssel.

Az elugrás jellegének megfelelő nekifutás megválasztása.

Akadályok félelem nélküli leküzdése.

Felismerhető hajítási és lökési kísérletek.

Torna elemek felismerhető szintű végrehajtása, használata.

Testtömeg feletti uralom nem szokványos helyzetekben.

Dobbantó helyes használata.

Szekrényugrásnál az ugrás elvállalása. Az első ugrásív kialakulása.

Eredményes mászó mozdulatok lábkulcsolással kötélén.

Testnevelési- és sportjátékokban való aktív részvétel.

Labdához való viszony javulása. Játékhelyzetekben megfelelő megoldás kiválasztása.

Alapvető szabályok ismerete, betartása.

Szabadtéri tevékenységben aktív részvétel.

Egypár népi játék ismerete.

Küzdelem felvállalása test-test ellen, szabályok betartása.

6. osztály

Alakzatokban történő mozgások végrehajtásának javulása. Munkarend, munkafegyelem javulása.

Szervezési feladatok ellátása.

Szakkifejezések ismeretének elmélyülése. Gimnasztikai alapformák alkalmazása.

Gimnasztikai és előkészítő gyakorlatok

egyéni és csoportos elvégzése.

Rajt és futógyorsaság fejlődése, futó állóképesség javulása. Futótechnika, gyorsaság és táv összhangjának kialakulása.

Ugrótechnika és ugróeredmény javulása. Ugrásoknál a kar és lábmunka összhangjának kialakítása, fontosságának megértése.

Dobótechnika és dobóeredmény javulása.

Az eredményes dobáshoz szükséges feltételek meg- és felismerése.

Talajgyakorlatokon, függőszeréken a gyakorlatok technikai kivitelezésének javulása, összekapcsolásának gördülékennyé

válása. Támaszugrásoknál az első ív méretének növelése, második ív elemi szintű

kialakulása, a talajra érkezés biztonságának javulása. Testtartás igényesebbé válása. A tornához szükséges speciális képességek javulása. Szépérvék fokozódása.

Biztonságos labdakezelés mozgás közben. Megfelelő helyezkedés labdaátvételhez.

Támadásokban megfelelő társ

kiválasztása, labdatovábbítás. Védekezésben a támadó játékos zavarása. Labdához, társakhoz való viszonyban,

helyezkedésben javulás. Labdás ügyesség és taktikai érzék fejlődése. Sportszerű magatartás igényének kialakulása.

Bővüljön a szabadtéri játékok ismerete. Az edzettségi szint javulása, tűréshatárok kitolódása.

Egyszerűbb önvédelmi fogások alkalmazni képes tudása. Önellenőrzött, tudatos magatartással az eredményesség javulása.

7. osztály

Rendgyakorlatokban egyöntetű végrehajtás.

A mozgásanyaghoz illeszkedő bemelegítésre alkalmas gyakorlatok ismerete, kiválasztása, alkalmazni képes tudása.

Tanult alapvető gimnasztikai anyag ismerete, felismerhető végrehajtása.

Képességfejlesztő gyakorlatok ismerete, alkalmazni képes tudása

Atlétika jellegű mozgásokban a végrehajtás technikájának javulása, rendezett végrehajtása.

Tornagyakorlatok felismerhető végrehajtása, 3-5 elem folyamatos összekapcsolása.

Labdajátékokban a megismert technikai és egyszerűbb taktikai elemek játékban történő kísérletei. Sportszerű küzdelem.

Játékban csapattagként való aktív részvétel. Mozgás a szabadban.

Szabadban szabadidős tevékenységek igényének megléte. Önvédelmi fogások alkalmazása során a test-test elleni küzdelem vállalása, sportszerű magatartás.

8. osztály

Rendgyakorlatok pontos végrehajtása. Gimnasztikai gyakorlatok hatásainak ismerete, a gyakorlatanyag megfelelő kiválasztása és hatékony végrehajtása. Rendezett atlétikai mozgás.

Tornagyakorlatok elemeinek felismerhető végrehajtása, törekvés azok folyamatos összekapcsolására. Testnevelési és sportjátékokban találékonyság a játékhelyzetben.

Megtámadás esetén önmagunk megvédési módjának megfelelő kiválasztása. Szabadban történő mozgás igénye.